

De l'opulència a la pobresa

Gemma Matas Gustems

Gemma Matas Gustems

De l'opulència a la pobresa

Tinet
www.tinet.cat

En Pol ha acabat l'escola. Ha dinat al menjador amb els seus companys i va marxant cap a casa seva. Fa poc que ha fet deu anys, però com ha canviat la seva vida des d'un temps cap aquí.

Venia de família rica, ni als seus pares ni a ell se'ls hi havia ocorregut que algun dia haurien de conèixer la pobresa. Pecaven bastant d'orgull, ells estaven ben servits, no calia amoïnar-se, de pobres sempre ni havia hagut, era normal que hi hagués gent necessitada, llavors on era el problema? – per això existien Càritas i altres associacions que els ajudaven.

En Pol era un nen molt mal criat, capritxos, egoista i “foteta”. Era el primer en prendre el pel a qualsevol company d'escola que no estes en la mateixa situació de benestar que ell i s'hagués d'abstenir de poder tenir alguna cosa, fos un caprici o fos una necessitat. Aquesta manera de ser el convertia en cruel i dèspota i mai havia conegut l'amistat.

Però la vida fa molts viratges i no sempre favorables. L'empresa que regentava el seu pare havia anat de mal en pitjor i amb poc més d'un any és va veure obligat a tancar la porta. Va anar acomiadant als treballadors i al final en prou feines va poder acabar de pagar el sou als dos o tres que li quedaven.

Els creditors se'l hi van quedar tots els seus bens i encara va tenir la sort de que un familiar els va deixar viure en un pis que tenia moblat i sense llogaters en un barri perifèric de la ciutat on hi vivien gent treballadora i honrada, i veient la situació en que es trobaven, va decidir no cobrar cap mena de lloguer, només s'haurien de

preocupar dels seves pròpies despeses de llum, aigua i gas que ja en tenia el pis.

Es van instal·lar el millor que van poder però se'ls hi feia insuportable haver hagut de passar de la opulència a la pobresa total. Amb prou feines en tenien per menjar. La seva mare no havia treballat mai i el seu pare, tot i haver sigut un gran empresari, en aquests moments no sabia on podria trobar una feina, ni que fos com a mosso d'algun magatzem.

En Pol no acabava d'entendre el perquè d'aquesta situació per molt que el seu pare intentés explicar-li amb paraules fàcils però incomprensibles per ell. Seguia sentint-se superior als seus companys. De moment la seva vida era bastant solitària, rebutjava l'amistat que li volgués oferir qualsevol d'aquella escola. Pensava que no trigaria a tornar al seu col·legi habitual i que perquè s'havia de molestar en tenir massa contacte amb ells.

Mentre esperava que canviés el semàfor, mirava al seu entorn i només veia edificis senzills amb uns balcons petits i plens de roba estesa penjant al carrer, fins i tot alguns no tenien ni balcó. El seu pensament era que sort que marxaria aviat d'aquell lloc tan desagradable i tornaria cap a casa seva. No podia entendre el perquè havien hagut d'anar a parar a un barri com aquell, aceres estretes, quasi bé no hi havia places ni bancs. La gent semblava que anés en processó, no hi havia manera de poder anar més de pressa entre els cotxets, els carros de la compra, la gent gran caminant poc a poc amb l'ajut d'un bastó, altres que estaven fent corro davant d'alguna porta parlant a crits uns i altres, nens jugant pel carrer mentre berenaven...

Aquí en Pol va notar una mica de pinçament a l'estomac, seguit d'un "rau rau" que moltes vegades quasi bé l'acompanyava al llit.

Ja feia dies que la seva mare s'oblidava de posar-li berenar i a l'hora de sopar, menjaven un trosset de pa cada un amb una miqueta d'embotit, segons com, ell era l'únic de tots tres que en tenia, el pare i la mare es menjaven el pa sol. Al matí, menjava un altra trosset de pa i a vegades es bevia un got de llet, no sempre. S'estranyava de veure que més d'un cop el pare cedia a la mare el seu pa i ell anava cap al carrer sense menjar res.

Malauradament cada cop eren més les famílies d'aquests barris tan necessitats que havien arribat al límit. Menjaven un plat calent al migdia que els hi servien a Càritas o a alguna altra entitat benèfica però la resta de les menjades les havien de solucionar amb una barra de pa comprada al forn que els hi fes més barat.

Ell amb el dinar no tenia problema, menjava a la mateixa escola, tot i que el menjador estava massa ple de nens i normalment sempre feia pudor de cigrons cuits. Quan arribava a casa es queixava de que sempre menjaven el mateix: cigrons, arròs o patates, pasta molt rarament i tot i així només anava acompanyat d'alguna salsa perquè hi suquessin un bon tros de pa, mai els hi donaven carn, només peix i a sobre congelat!

Que poc es podia imaginar en Pol el patiment dels seus pares! Va ser molt dolorós veure que ho van perdre tot i que encara havien d'estar contents de tenir un bon sostre. De roba els hi va quedar lo més justet, tot el que tenia cara i ulls, vestuari d'alta costura, vestits de nit, parells de sabates de les més cares, abrics de pells i moltes altres

coses, apart del munt de joies que tenia la seva mare, van quedar en el oblit. Portaven un parell de maletes amb roba d'ells dos i una altra plena de roba d'ell apart d'un parell de bosses amb el més indispensable per la higiene personal i poca cosa més.

Quan van haver de marxar de casa seva, era com si no s'ho acabessin de creure. Com podien abandonar aquell benestar, aquell luxe, els seus cotxes, el seu servei, la seva vida? – El pare estava molt trist i desitjós de marxar ràpid, intentar oblidar-ho tot i recomençar la vida en aquell nou barri i en aquella nova vivenda, al menys allà no els coneixeria ningú. La mare, anava feta un bany de llàgrimes. Sentia pena, ràbia i humiliació. Ja se'n havien cuidat be prou les seves “amigues” d'ajudar-la a superar aquell mal tràngol. La societat on es movien estava plena de males llengües, de falsedat i de hipocresia. Tant ella com el seu fill, eren tallats pel mateix patró, el seu orgull els havia privat de conèixer l'amistat i l'ajut als altres.

Era la primera vegada que agafava el metro. No se'n sabia avenir de que hi hagués tanta gent corrent, forçant els moviments uns contra els altres per veure qui entrava primer al vagó, rebent cops d'aquí i d'allà, com ho podien aguantar els que ho havien de fer cada dia, pensava...

Quan per fi van arribar a la seva destinació, van baixar, van anar cap a les escales i al sortir al carrer els hi va caure l'ànima als peus. A quin barri havien anat a parar, com era possible que els hi toqués viure en un pis de qualsevol d'aquelles escales mig fosques i brutes d'algun d'aquells carrers empinats, mal asfaltats i amb tant poca llum?

El pare hi havia anat un parell de dies abans per saber on era i recollir les claus que li va passar el seu familiar però tot i així, al pensar que ja no tenia res mes i si havia de quedar el va deixar fora de combat, havent de fer un gran esforç per no posar-se a plorar igual que la seva dona.

En Pol, anava seguint, mirant-ho tot amb ulls de sorpresa i de no entendre res del que estava passant.

En arribar a la porta de l'escala, la mare va fer intenció de buscar l'ascensor. El pare li va dir que no n'hi havia i que havien de pujar caminant fins al quart pis.

El pare, clau en ma va obrir la porta, va prémer l'interruptor i amb la llum d'una bombeta de pocs watts, van poder veure que acabaven d'entrar a un rebedor que comunicava amb un menjador molt petit. Van prémer els diversos interruptors que hi havia davant de cada porta i es van trobar dintre d'un pis de dos habitacions, un petit bany, amb la pica, el wc i una dutxa al fons del passadís, a l'altra banda del menjador i havia una cuina molt estreta sense quasi bé armaris, una nevera vella, però que suposaven que funcionaria i una petita galeria amb una rentadora també molt vella i uns estenedors penjats. La finestra del menjador i la de l'habitació més gran, donaven al carrer, la de l'altre i la de la cuina, al pati de llums on hi havia totes les galeries. El bany quedava a les fosques.

La mare es va desfogar sanglotant abraçada al pare. I ell es va trobar allà al mig sense entendre res per molt que li expliquessin. El pare es va fer càrrec de la situació i els hi va dir que dintre de tot, encara podien donar gràcies a Déu de tenir aquell refugi.

No van tenir problema per posar en Pol a l'escola i ells es van ambientar una mica amb el barri per poder situar-se i començar a emprendre la nova vida.

La mare no havia treballat mai ni s'havia preocupat d'aprendre a fer res que li podés servir per guanyar algun diner, sempre li havien donat tot fet, i en quant als estudis, no s'hi havia esforçat gaire i tampoc estava massa preparada.

El pare, no tenia problema per poder trobar qualsevol feina però ja tenia 45 anys i de moment no hi havia manera. La crisi ho arrasava tot, tan li feia tenir uns bons estudis, un bon CV, o el que fos, el "ja li direm alguna cosa" era lo habitual. Se'n feia càrrec del calvari que estaven passant moltes famílies de gent que ell havia acomiadat des de el seu magnífic despatx i entenia la mirada plorosa del treballador que rebia la notícia juntament amb la carta i el que li tocava de diners per llei. Tot i així, encara podrien viure un temps del atur, ell, degut a la situació tan extrema a la que havia arribat no ho tindria gaire fàcil.

A través de Càritas van resoldre el tema dels dinars, el nen ja ho tenia solucionat a la mateixa escola i apart els hi van dir que de tant en tant podrien passar a recollir una mica de menjar de les donacions que anava fent la gent que encara s'ho podia permetre i es feia càrrec d'aquests tipus de situacions.

A la mare, li va costar molt haver d'anar a fer cua per rebre una bossa amb menjar però quan la tenia a les mans, s'oblidava dels seus perjudicis i se'n anava contenta cap a casa pensant que durant uns dies tindrien sopar calent.

Entre una cosa i l'altra, la seva salut es va anar minvant i va caure malalta. Una veïna de l'escala d'una edat aproximada a la seva es va brindar a ajudar-la mentre havia de fer llit. Ella, tot i que no ho acabava d'entendre-ho, va comprendre el que era l'amistat desinteressada. Veia aquella dona cuidant-la i ajudant-la mentre atenia a la seva pròpia família i sense deixar per rés la feina que havia trobat i de la que n'estava tan orgullosa ja que amb aquells diners podia posar el plat a taula i amb el poc que cobrava el seu home, pagaven el lloguer i les despeses de casa.

Quan ja es trobava millor, li va agrair amb tot el cor, li va sortir de dins, com si una força interior li anés dictant tot el que havia de dir i fer i al preguntar-li de que treballava, li va contestar que estava en una empresa de neteja i sempre hi havia feina en un lloc o altra per anar a fregar. Li va comentar que se'n adonava de que entre elles dos hi havia una gran diferència en tot però si necessitava diners per poder tirar endavant, parlaria amb l'amo i a lo millor li trobaria alguna feina.

La mare li va donar les gràcies i li va contestar que ja s'ho pensaria. Era com una bufetada pensar que hauria d'acabar com les persones que feien el servei més baix de casa seva.

Va arribar el pare deprimat i sense ànim, no hi havia manera de trobar feina i cada vegada anaven de mal en pitjor. Ella li va comentar la proposta de la seva veïna i amiga. Se la va mirar amb sorpresa i li va preguntar si es veuria en cor de fer-ho. Mig plorant li va dir que quan hi havia gana, no valien els perjudicis.

En Pol per la seva banda, un dia va acceptar una mica de berenar que li va oferir un company i poc a poc es va anar integrant a la colla i va anar fent amistat sincera amb tots. Entre uns i altres berenaven plegats i ningú es quedava amb gana. La seva solitud va anar desapareixent.

El pare, rumiava amb tot això mentre seguia fent cua per intentar trobar alguna feina, de moment, anaven una mica millor, no estaven tan necessitats, la mare es guanyava el seu sou.

Sense voler va esclatar en llàgrimes, quin futur estava oferint a la seva família! – un guàrdia jurat el va fer apartar de la cua, el va fer seure i li va portar una mica d'aigua. Aquella imatge era bastant freqüent en aquella oficina, eren molts els desesperats que necessitaven fer córrer les llàgrimes per calmar-se un moment i continuar buscant i esperant...

Primera edició en ePUB i PDF: març de 2012.

Publicat a www.tinet.cat.

Distribució sota llicència "[Reconeixement –
No Comercial – Sense Obra Derivada
\(by-nc-nd\) 3.0 Espanya](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/)" de Creative Commons.

